

Základní změny v právních předpisech upravujících pravidla veřejné podpory při poskytování vyrovnávací platby za výkon služeb obecného hospodářského zájmu

Dne 20. 12. 2011 Evropská komise přijala nové právní předpisy regulující pravidla veřejné podpory při poskytování vyrovnávací platby za výkon služeb obecného hospodářského zájmu (dále jen „SGEI“). Jedná se o následující právní předpisy:

1. **Sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu** (dále jen „Sdělení SGEI“)
2. **Rozhodnutí Komise o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu** (dále jen „Rozhodnutí SGEI“)
3. **Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby** (dále jen „Rámec SGEI“)

Rozhodnutí SGEI a Rámec SGEI nabývá platnosti 31. 1. 2012. V této souvislosti Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) představuje základní změny oproti původní právní úpravě z roku 2005.

1. Přijetí Sdělení SGEI

Cílem tohoto nového právního předpisu je vysvětlit hlavní pojmy při používání pravidel veřejné podpory na vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby. Sdělení SGEI obsahuje definici pojmu podnik, hospodářská činnost, nabízí příklady hospodářských aktivit v oblasti SGEI a podrobněji popisuje definiční znaky veřejné podpory (státní zdroje, vliv na obchod). Evropská komise se ve Sdělení SGEI zabývá také jednotlivými podmínkami rozsudku Altmark,¹ z nichž Úřad upozorňuje na bližší popis způsobu výběru poskytovatele veřejných služeb.

2. Nová obecná mezní hodnota pro aplikaci Rozhodnutí SGEI

Přijetí nového Rozhodnutí SGEI přináší jiné limity pro možnost využití výjimky z oznamovací povinnosti veřejné podpory Evropské komisi. Obecný limit výše roční vyrovnávací platby pro aplikaci Rozhodnutí SGEI je snížen na 15 miliónů EUR (dříve 30 miliónů EUR). Nově již není relevantní obrat poskytovatele SGEI. Obecný limit již nově není možné využít v oblastech dopravy a dopravní infrastruktury.

3. Sociální služby – bez limitu dle Rozhodnutí SGEI

Rozhodnutí SGEI se nově použije na realizaci sociálních služeb bez omezujícího limitu výše roční vyrovnávací platby. Evropská komise za sociální služby považuje SGEI, jimiž se uspokojují sociální potřeby, například zdravotní a dlouhodobá péče, péče o děti, přístup na

¹ Srov. Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 24. července 2003 ve věci **Altmark Trans GmbH** a **Regierungspräsidium Magdeburg** proti **Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH**

trh práce a opětovné začlenění do trhu práce, sociální bydlení a péče a sociální začleňování zranitelných skupin.

4. Letiště – nižší limit dle Rozhodnutí SGEI

V případě poskytování vyrovnávací platby podle Rozhodnutí SGEI v případě letišť se snižuje aplikační limit na 200 000 cestujících ročně.

5. Maximální délka pověření

Rozhodnutí SGEI se nově použije pouze v případě, když doba, na kterou je podnik pověřen poskytováním služby obecného hospodářského zájmu, nepřesahuje deset let. Jestliže doba pověření přesahuje deset let, použije se Rozhodnutí SGEI, pouze pokud se od poskytovatele služby vyžaduje velká investice, kterou je nutno umožnit během delšího období v souladu s obecně přijímanými účetními zásadami.

V případě Rámce SGEI by doba trvání pověření měla být odůvodněná objektivními kritérii, například potřebou amortizovat nepřevoditelná fixní aktiva. Trvání pověření by v zásadě nemělo být delší než doba nutná k odpisu nejvýznamnějších aktiv nezbytných k poskytování SGEI.

6. Nová obsahová náležitost pověřovacího aktu podle Rozhodnutí SGEI

V případě aplikace Rozhodnutí SGEI by nově měl být v pověřovacím aktu i odkaz na Rozhodnutí SGEI.

7. Nová perioda pro provádění kontrol podle Rozhodnutí SGEI

Rozhodnutí SGEI nově stanoví periodu pro provádění kontrol nadměrného vyrovnání. Je nutné provádět nebo zajistit pravidelné kontroly alespoň každé tři roky během trvání doby pověření a na konci této doby.

8. Nová perioda pro podávání zpráv o provádění Rozhodnutí SGEI a specifikace jejich obsahu

Zprávu o provádění Rozhodnutí budou členské státy podávat frekventovaněji – každé dva roky (dříve tři roky). Rozhodnutí SGEI také nově stanoví obsahové náležitosti této zprávy.

9. Nová podmínka transparentnosti u Rozhodnutí SGEI

V případě vyrovnávací platby nad 15 milionů EUR udělené podniku, který vykonává i činnosti mimo rozsah služby obecného hospodářského zájmu, zveřejní daný členský stát na internetu nebo jiným vhodným způsobem pověřovací akt nebo shrnutí, které zahrnuje prvky stanovené v článku Rozhodnutí SGEI a částky podpory udělované podniku na ročním základě.

10. Stávající režimy podpor v souvislosti s Rozhodnutím SGEI

Stávající režimy podpor musí být upraveny do souladu s novým Rozhodnutím SGEI do dvou let od nabytí jeho platnosti, tedy do 31. 1. 2014.

11. Blíže vymezení výpočtu přiměřeného zisku

Jak Rozhodnutí SGEI, tak Rámec SGEI blíže vymezují způsob určení přiměřeného zisku. Konkrétně se jedná o čl. 5 Rozhodnutí SGEI a body 33 a násl. Rámce SGEI.

12. Použití Rámce SGEI i na leteckou a námořní dopravu

Rámec SGEI se nově použije i na vyrovnávací platby v oblasti letecké a námořní dopravy.

13. Prokázání potřeby SGEI podle Rámce SGEI

Členské státy by měly nově prokázat, že řádně zvážily potřeby veřejné služby veřejnou konzultací nebo jinými vhodnými nástroji, jimiž přihlédly k zájmům uživatelů a poskytovatelů. Tato povinnost neplatí, pokud je jasné, že nová konzultace nebude žádným přínosem k nedávno provedené konzultaci.

14. Podmínky na dodržování unijních pravidel v oblasti veřejných zakázek a vyloučení diskriminace

Podpora se bude považovat dle Rámce SGEI za slučitelnou s vnitřním trhem pouze za předpokladu, že odpovědný orgán při pověřování dotyčného podniku poskytováním služeb dodržel nebo se zavázal dodržet platná pravidla Unie v oblasti zadávání veřejných zakázek. Zároveň nově platí, že pokud určitý orgán pověří poskytováním stejné služby obecného hospodářského zájmu několik podniků, měla by se vyrovnávací platba počítat pro každý podnik podle stejné metody.

15. Povinná pobídková kritéria dle Rámce SGEI

Podle Rámce SGEI je nutné nově povinně zavést pobídková kritéria k efektivnímu poskytování SGEI.

16. Informační povinnost členských států podle Rámce SGEI

U každé vyrovnávací platby za SGEI podle Rámce SGEI je nově členský stát povinen zveřejnit na internetu nebo jiným vhodným způsobem požadované informace. Zároveň jsou nově členské státy povinny zasílat zprávy o plnění Rámce SGEI.

17. Dodatečné požadavky podle Rámce SGEI

Evropská komise může v rámci své rozhodovací činnosti nově uložit dodatečné požadavky, které mohou být nezbytné pro to, aby rozvoj obchodu nebyl ovlivněn v míře, která by byla v rozporu se zájmy Unie.

18. Návrh Nařízení de minimis SGEI

Evropská komise hodlá přijmout na jaře roku 2012 nové Nařízení o podpoře de minimis pro podniky vykonávající SGEI. Podle dosavadního návrhu by bylo možné poskytnout podporu de minimis podniku vykonávající SGEI až do výše 500 000 EUR za jakékoli období tří účetních let.